

Tuulilasinpyyhinkuvio vispiläsoitossa

Pop/jazzmusiikin koulutusohjelma
Pedagogin suuntautumisvaihtoehto
Opinnäytetyö
25.11.2010

Risto Takala

TIIVISTELMÄSIVU

Koulutusohjelma Pop/jazzmusiikki		Suuntautumisvaihtoehto Pop/jazz –musiikkipedagogin suuntautumis- vaihtoehto
Tekijä Takala Risto		
Työn nimi Tuulilasinyhinkuvio vispiläsoitossa		
Työn ohjaaja/ohjaajat Jukka Väisänen & Bruno Korpela		
Työn laji Opinnäytetyö	Aika 25.11.2010	Numeroidut sivut + liitteiden sivut 39+ DVD -liite
TIIVISTELMÄ Opinnäytetyössäni tutkin rumpujen vispiläsoittoa. Työni tavoitteena oli tehdä soitonopas vispiläsoitosta. Rajasin oppaani aiheeksi tuulilasinyhinkuvioksi kutsumani soittokuvion harjoittelun ja sen variaation. Opinnäytetyö sisältää soitonoppaan, oppaaseen liittyvän dvd:n sekä raporttiosion, jossa esittelen työni tavoitteet ja käyn läpi oppaani harjoitukset. Työni tutkimusmenetelmänä on toimintatutkimus, jonka lähtökohtana on käytännönläheisyys ja tutkitavan aiheen kehittäminen. Tutkimusaineistoina käytin soitonoppaita ja opettajiltani saamiani opetusmateriaaleja. Tekemäni opetusmateriaali soveltuu sekä aloittelijalle että pidemmällä vispiläsoiton opiskelussaan olevalle soittajalle. Oppassa kerron ensiksi neljästä vispilöllä käytettävästä peruslyönnistä joita seuraa tuulilasinyhinkuvion esittely. Opas jatkuu tuulilasinyhinkuvion yksinkertaisilla aksenttiharjoituksilla ja etenee kuvion yhä monimutkaisempiin variaatioihin. Lisäksi kuvasin oppaan harjoitukset dvd:lle. Opas soveltuu sekä itseopiskeluun että soittotunneilla käytettäväksi. Vispiläsoitosta on tehty muutamia soitonoppaita ja aihetta sivutaan useassa rumpujensoiton yleisoppaassa. Halusin työssäni lähestyä aihetta muista oppaista poikkeavalla tavalla keskittymällä vain yhteen vispiläsoiton osa-alueeseen.		
Teos/Esitys/Produktio Opas vispiläsoittoon + DVD		
Säilytyspaikka Metropolian kulttuurialan kirjastopalvelut, Aralis -kirjastokeskus		
Avainsanat Opetusmateriaali, rummut, soitonopas, vispilä		

Degree Programme in Pop/Jazz Music		Specialisation Music Education
Author Takala Risto		
Title Variations of the Windshield Wiper Drum Pattern		
Tutor(s) Jukka Väisänen and Bruno Korpela		
Type of Work Bachelor's Thesis	Date November 2010	Number of pages + appendices 18 + 2
In my thesis I study the art of playing the drums with brushes. My main goal was to make an educational guidebook about brush playing. I focused on how to play with a brush pattern, which I call the windshield wiper pattern, and how to make variations of it. The thesis includes a guidebook, a DVD and a report section where I present my goals and tell about the exercises in my guidebook. My research methods were pragmatic and objective was to discover ways to enhance brush playing techniques. As research material I used some exercise books and teaching materials from my drum teachers. My guidebook is suitable for both beginners and more advanced players. First I introduce four basic strikes and the windshield wiper pattern. Then I move on to simple accent exercises and progress to increasingly complex variations of the pattern. In addition I recorded the exercises of the guide on DVD. The guidebook is suitable for both self-study and lessons with a teacher. A few guidebooks on playing with brushes are already available, and there are short introductions into the subject in several drum schools. My work differs from the other guidebooks in that it focuses on only one aspect of brush playing.		
Work / Performance / Project Guidebook and DVD		
Place of Storage Metropolia University of Applied Sciences /Metropolia Resource Library for Arts and Culture, Aralis Library and Information Centre		
Keywords Brushes, drums, educational, guidebook		

SISÄLLYS

1	Johdanto	2
2	Rumpujen soitto vispilöillä.....	5
2.1	Kapulapussin sisältöä.....	5
2.2	Tietoa vispiläsoitosta	7
2.3	Otteet ja kuviot.....	8
2.4	Muusikoita	9
3	Oppaat	10
3.1	Ed Thigpen: The Sound of Brushes.....	10
3.2	Jon Hazilla: Mastering the art of brushes.....	11
3.3	Louie Bellson: Contemporary brush techniques.....	11
4	Oman oppaan kuvaus	12
4.1	Johdanto-luku	13
4.2	Lyönnit luku.....	13
4.3	Harjoituksia luku	14
4.4	Komppeja luku	14
4.5	DVD	15
5	Pohdinta	16
	Lähteet	17
	Liitteet	18

1 Johdanto

Opinnäytetyöni tavoitteenani oli tehdä opetusmateriaalia vispiläsoiton perusteista. Työni on tyyliltään toimintatutkimus, eli teen käytäntöön suuntautuvaa ja ongelmakeskeistä tutkimusta. (Tomintatutkimus 2010, [www](http://www.tomintatutkimus.fi)) Omasta kokemuksesta voin sanoa, että pelkästään vispilöiden soittoon perehtyvät opetusvihkot voivat olla hyvin sekavia ja ne ovat poikkeuksetta englanninkielisiä. Näiden monimutkaisten oppaiden tutkiminen vaatii opiskelijalta valtavasti motivaatiota ja helposti soittoinnostus muuttuu turhautumiseksi ja lannistumiseksi. Tarkoitukseni oli kasata sisällöltään tiivis ja selkeä opas omien kokemusteni ja muutamien tyyliltään hyvin erilaisten oppaiden pohjalta. Pyrin työssäni keskittymään yhteen hyvin tarkoin rajattuun vispiläsoiton osa-alueeseen ja saamaan siitä mahdollisimman paljon irti. Pääajatus olikin löytää yksi lähes kaikki musiikkityylit kattava vispiläsoittokonsepti. Kaikki harjoitteet opinnäytetyössäni perustuvat siis yhden soittokuvion eri variaatioihin.

Opetusmenetelminä käytän opetusvihkosta (liite 1) ja siihen liittyvää dvd:tä (liite 2). Mielessäni kävi myös vain opetus-dvd:n tekeminen, mutta ajattelin vihkon liittämisen tallenteen oheen helpottavan lukijan itseopiskelumahdollisuuksia. Koska opas on tarkoitettu pääosin sellaiselle soittajalle, jolle vispilät eivät vielä ole välttämättä kovinkaan tuttuja, on mielestäni kuitenkin paras tapa opiskella vispilöillä soittamista opettajan opastuksella. Tässä opinnäytetyön osiossa pyrinkin osin selvittämään oppaani motiiveja mahdollista opetustilannetta ajatellen. Teen siis eräänlaista johdatusta oppaaseeni tai ehkä jopa opettajan opasta.

Rajasin soitto-otteen oppaassani niin sanottuun matched grippiin eli vasta- tai vastakkaisotteeseen. Vastakkaisotteessa molemmat kädet ovat toistensa peilikuvana kämmenselät ylöspäin. Valitsin tämän otteen sen vuoksi, että itse soitan vain kyseisellä otteella. Soitin aiemmin vispilöitä perinteisellä otteella, mutta koska se tuntui kömpelöltä päätin vaihtaa otetta. Näin harjoittelemisen oli itselleni helpompaa, koska saatoin harjoitella samoja tekniikkaharjoituksia sekä vispilöillä että kapuloilla. Myös kaikki opettamani oppilaat ovat käyttäneet kyseistä otetta, joten en näe syytä opettaa vispiläsoittoa perinteisellä otteella. Puhun lisää otteista myöhemmin työssäni.

Keskittymällä vain yhteen lukuisista rummun kalvolle piirrettävistä kuvioista pyrin yksinkertaistamaan opettamista entisestään. Valitsin kuvion pääosin sillä perusteella, että itse käytän sitä soitossani lähes aina, mutta myös sen takia, että se on visuaalisesti hyvin selkeä kuvio. Koska eri tyyllilajien monipuolisen vispiläsoittamisen opettaminen oli myös yksi tavoitteistani, halusin lähteä liikkeelle teknisesti mahdollisimman perustavanlaatuisista asioista. Tämän kuvion yksinkertaisilla variaatioilla on mahdollista kattaa useita eri tyyllilajeja.

Oma soittotaitoni vispilöillä on ollut mielestäni aina varsin rajallinen, mutta asiasta kiinnostuneena halusin perehtyä asiaan paremmin. Oma soittoani tutkiskelemalla ja muiden opetusmateriaalia selaamalla selvitin vispiläsoittoon liittyviä myyttejä itselleni ja samalla pyrin tekemään käyttökelpoista opetusmateriaalia omaan opetuskäyttöni. Ajatus yhdestä lähes kaikki musiikkityylit kattavasta vaikkakin jokseenkin temposidonnaisesta soittotavasta oli kiehtova, joten päätin kehitellä systemaattisia harjoituksia tämän toteuttamiseksi. Itse en kuitenkaan ole kyseistä soittokonseptia keksinyt, vaan ideat olen saanut sekä soitonoppaista että Mika Kallion ja Kepa Kettusen soittotunneilta.

Vispiläsoiton oppaan tekeminen on varsin haastavaa, sillä vispilöiden soittoon ei ole vakiintunutta nuotinnusmenetelmää tai edes vakiintuneita soittotapoja. Perinteisesti onkin ajateltu, että soittotapoja on yhtä monta kuin soittajia, joten en oleta oppaani sopivan kaikille soittajille. Tärkeintä olisi saada soittajia kiinnostumaan vispiläsoitosta ja näyttää, ettei vispilöillä soittamisen tarvitse olla monimutkaista, eikä musiikkityylin tarvitse rajoittaa vain vispilöillä perinteisesti soitettuihin tyyleihin.

Työssäni pohdin seuraavia kysymyksiä:

- Mitä on tuulilasinpyyhkuvion variointi vispiläsoitossa?
- Miksi vispilöillä soitetaan?
- Miten vispilöillä soitetaan?
- Mitä etuja, mitä haittoja ja mitä vaihtoehtoja on vispiläsoitossa

Soitonoppaan tekemisestä pohdin seuraavaa:

- Millainen on hyvä vispiläsoiton opas?
- Millainen on huono vispiläsoiton opas?
- Mitä hyvän vispiläoppaan tulisi sisältää?
- Miten rajata oppaan sisältöä?

2 Rumpujen soitto vispilöillä

Tässä luvussa esittelen aluksi lyhyesti muutamaa rumpaleiden yleisimmin käyttämää kapulatyyppiä. Näiden muutamien välineiden lisäksi on olemassa lukematon määrä erilaisia vaihtoehtoisia soittovälineitä, mutta usein ainakin nämä kolme kapulatyyppiä löytyvät rumpaleiden kapulapusseista. Lisäksi kerron perustietoa vispilöistä ja niillä soittamisesta. Kerron myös muusikoista, jotka ovat vaikuttaneet omaan vispiläsoittooni ja valintoihin joita opasta tehdessäni tein.

2.1 Kapulapussin sisältöä

Rumpuja soitetään pääosin puisilla kapuloilla (kuva 1). Yleisin rumpukapuloissa käytetty materiaali on hikkoripuu. Hikkoripuu on hyvin tiheäsyistä ja kestävä puuta, joten se sopii siis hyvin rumpukapuloiden valmistukseen (Balbex 2009, [www](#)). Kapuloita tehdään myös vaahterasta, tammesta, koivusta, valkopyökistä (Pro-Mark 2010, [www](#)) ja jopa hiilikuidusta. Kapuloiden paksuus ja pään muoto vaihtelevat suuresti, ja jokaisella soittajalla on omat ihanteensa. Karkeasti voidaan kuitenkin sanoa kapuloiden paksuuden määräytyvän niiden käyttötarkoituksen mukaan. Kovempaa soitettavaa musiikkia, kuten rock-musiikkia, soittavat rumpalit käyttävät paksumpia kapuloita kuin hiljaisempia musiikkityylejä soittavat rumpalit. Vaikka kapuloilla voi soittaa myös hiljaa ja pehmeästi, on rumpukapula kuitenkin ihanteellinen nimenomaan voimakkaassa soitossa. (Regal Tip About Drumsticks 2010, [www](#))

Kuva 1. Rumpukapulat.

Pehmeämpää ja hiljaisempaa äänensävyä haluttaessa voidaan käyttöön ottaa riisikepit (kuva 2). Riisikepit on tehty kymmenestä kolmeenkymmeneen kappaleesta ohuita puutikkuja, jotka on sidottu yhteen. Nämä puutikut voivat olla hikkoria, koivua tai esimerkiksi bambua. Riisikeppi on äänellisesti tietyllä tapaa kapulan ja vispilän välimaastossa, joskin niillä soitetään kuten kapuloilla, eli lyömällä rumpua vertikaalisesti. Riisikepit so-

pivat soittoon silloin, kun kapuloilla soittaminen tuntuu liian kovalta vaihtoehdolta ja vispilät taas liian pehmeältä vaihtoehdolta.

Kuva 2. Riisikepit

Vispilä eli "suti" (engl. brush) on keppi jonka toisesta päästä tulee metallisia tai muovisia vaijereita (kuva 3). Vispilöiden varsi on yleensä päällystetty kumilla, muovilla tai puulla. Vispilöitä on kahta eri mallia: mallia, jossa vispilän vaijerit ovat koko ajan esillä ja mallia, jossa vaijereiden pituutta voi säätää ja jonka vaijerit voi vetää suojaan varren sisälle. Kumilla päällystettyjen vispilöiden etu on hyvän pidon lisäksi myös varren käytökelpoisuus symbaalien soittamisessa mallettien, eli huopanuppisten kapuloiden tapaan. Puisilla ja muovisilla varsilla taas saa tarvittaessa esimerkiksi kovempia ääniä symbaaleihin lyötäessä.

Vaijereiden jäykkyys ja vispilän paino vaikuttavat vispilöistä lähtevään äänenlaatuun. Erilaisten vispilöiden käyttö määräytyy usein musiikkityylin mukaan. Pehmeässä balladi-soitossa ovat ohuet metallivaijeriset vispilät parhaiten tarkoitukseen sopivat, kun taas esimerkiksi kantrimusiikissa tyypilliseen junakomppiin sopivat hyvin muoviset vispilät. Käytettävän vispilätyypin määräävät kuitenkin pääosin rumpalin omat mieltymykset. Itse käytän lähes aina melko pehmeävaijerisia ja kumivarrellisia vispilöitä. Vispilöiden laatu on usein suoraan verrannollinen hintaan. Halvoissa vispilöissä on käytetty huonompia materiaaleja jolloin ne hajoavat helposti, eikä esimerkiksi sisään vedettävässä mallissa usein ole vaijereiden pituuden säätelyä pysäyttävää lukitusmekanismia.

Kuva 3. Vispilät (sisään vedettävä malli)

Vispilöillä soittaminen perustuu yleensä ääneen, joka lähtee kun vispilän vaijereilla pyyhitään rummun kalvon pintaa. Näin saadaan aikaan vispilöille ominainen suhina. Vispilöillä soitettaessa tulisi käyttää päällystettyjä kalvoja, koska karheasta kalvosta saa selkeämmän ja voimakkaamman suhinaäänen. Vispilöillä soittaminen on kuitenkin dynaamisesti hiljaisempaa kuin kapuloilla tai riisitikuilla. Äänentason noustessa tai lavakoon kasvaessa on syytä vahvistaa vispilöillä soitettavan rummun ääntä mikrofoneilla.

2.2 Tietoa vispiläsoitosta

Oli melko yllättävää, että tehdessäni tiedonhakuja vispilöiden historiasta huomasin aiheesta olevan hyvin vähän kirjoitettua tietoa. Vispilän keksijästä ei löytynyt mitään luotettavaa tietoa, mutta suusta suuhun kulkeneen tiedon mukaan joku rumpali oli hiljaisempaa ääntä etsiessään kokeillut harjalla soittamista rumpuun ja käytäntö oli lähtenyt leviämään. Mahdollisesta ensimmäisestä vispiläsoittoa sisältäneestä äänityksestä löytyi eräältä internetin keskustelupalstalta tieto, että äänitys olisi ollut Jelly Roll Mortonin kappale *Smilin' the Blues Away* vuonna 1929 (Cymbal Holics 2007, [www](http://www.cymbalholics.com)). Äänitteellä rumpuja soittaa Zutie Singleton (Lomax 1973, 305.) Olin yllättynyt siitä, että vispilöillä soittaminen alkoi siis mahdollisesti jo ennen 1920-lukua, mutta silti aiheesta on tutkittu hyvin vähän.

Vaikka vispiläsoiton historia onkin jäänyt epäselväksi on ilmeistä, että tärkeä syy vispilöillä tai harjoilla soiton aloittamiseen oli näillä välineillä soitettaessa saavutettava hil-

jainen äänentaso. Usein vispilä otetaankin vaihtoehtona huomioon vain, kun vastaan tulee pehmeämpää äänensävyä vaativa balladi. Vispilän pitkä ja pehmeä sointi sopiikin usein herkkään balladiin paremmin kuin kapuloilla soitettava kova ja lyhyt sointi.

Vispilät liitetään pääosin jazzmusiikkiin, mutta muissakin tyyllilajeissa kuten kantrimusiikissa, brasilialaisessa, kuubalaisessa ja erilaisissa afroamerikkalaisissa musiikkityyleissä niitä silloin tällöin käytetään. Omassa vispiläsoitossani olen pyrkinyt erottelamaan musiikkityylit lähinnä kyseisen musiikkityylin rytmisten ilmiöiden mukaan, eli onko musiikki esimerkiksi kolmimuunteista ja että liittyykö kyseiseen tyyliin mahdollisesti jokin clave-rytmi.

2.3 Otteet ja kuviot

Vispilöillä soittaminen siis kehittyi amerikkalaisten muusikoiden keskuudessa 1900-luvun alusta lähtien. Koska perinteinen kapulaote eli marssiote, jossa vasen käsi on käännetty kämmenpuoli ylöspäin, oli silloin vallitseva soitto-ote, myös vispilöitä soitettiin kyseisellä otteella. Usein tällä otteella soittavat kertovat vasemman käden asennon antavan kevyemmän ja ketterämmän otteen vispilästä. Usein taas vastaotetta käyttävät soittajat saattavat puolustaa omaa otettaan lyönnin voimakkuudella.

Sekä Ed Thigpenin että Jon Hazzillan vispiläoppaissa käytetään perinteistä soitto-otetta. Hazilla jopa suosittelee kirjassaan käyttämään perinteistä otetta (Hazilla 2000, 10.) Otteiden paremmuudesta voidaan kiistellä loputtomiin, mutta molemmissa otteissa on omat hyvät ja huonot puolensa. Itse aloitin vispilöillä soittamisen perinteisellä otteella, mutta usean soittovuoden jälkeenkin huomasin soittamisen tällä otteella tuntuvan kömpelöltä. Päästyäni Mika Kallion soittotunneille päätin Mikan ohjastuksessa vaihtaa otettani matched grippiin eli vastaotteeseen. Koska vastaote tuntui paremmalta vaihtoehdolta minulle, ei ollut perusteltua palata takaisin vanhaan otteeseen, joten päätin jalostaa soittotyyliäni kyseisellä otteella.

Toinen asia, minkä osin hylkäsin vanhoista opeistani, oli osa soittokuvioista. En kuitenkaan luopunut vanhoista kuvioista täysin, vaan käytän niitä edelleen tilanteen niin vaatiessa tuomaan erilaista äänensävyä soittoon. Pyöriteltävät liikkeet tuntuvat nykyisin luontevilta hitaissa tempoissa, mutta nopeissa tempoissa sivuttaissuuntainen, edesta-

kainen liike tuntuu miellyttävämmältä. Kesti kuitenkin tovin ennen kuin opin soittamaan sivuttaisliikettä niin, että soitto ei kuulostanut kömpelöltä. Edestakaisessa tuulilasinyppyhinkuvioksi kutsumassani kuviossa on myös se etu, että kädet eivät mene soitettaessa ristiin keskenään, joten aksenttien soitto on varsin vaivatonta.

2.4 Muusikoita

Vispilöillä soitto on oma taiteenlajinsa, jonka parista löytyy monta asialle omistautunutta ja taitoa eteenpäin vienyt pioneeria ja virtuoosia. Itselläni vispiläsoiton tarkempi tutkiminen lähti liikkeelle kuultuani John Coltranen levyä *Ballads* vuodelta 1962, jossa rumpuja soittaa Elvin Jones. Balladien soitto vispilöillä oli mietityttänyt minua, ja Mika Kallion suosittelun pohjalta lainasin kyseisen levyn. Levyä kuunnellessani huomasin Elvinin vispiläsoitossa paljon erilaisia vivahteita joita en ollut aiemmin tiennyt olevan. Sen jälkeen olen pyrkinyt aina kuuntelemaan analyttisemmin rumpaleiden vispiläsoittoa eri levytyksillä.

Philly Joe Jones on Elvin Jonesin lisäksi toinen tärkeä idolini niin vispilöiden kuin rumpujen soitossa ylipäätään. Kun vaihdoin soitto-otteeni vastakkaisotteeksi harjoittelin paljon vispiläsoittoa levyjen kanssa joissa Philly Joe Jones soitti. Erityisen hyvin harjoitteluun sopi Art Pepperin levy *Art Pepper Meets The Rhythm Section* vuodelta 1957. Philly Joe Jonesin rytmisesti tarkka ja varma soitto luo pohjan, jonka kanssa on hyvä harjoitella.

Eric Truffazin levyltä *Bending New Corners* vuodelta 1999 kuulin, että vispilöillä voi soittaa muitakin kuin jazzrytmiikalle pohjautuvia musiikkityylejä. Toinen mullistava levy minulle oli *Nuspirit Helsingin Nuspirit Helsinki* –levy vuodelta 2002, jolla Teppo Mäkynen soittaa hienoja vispiläraitoja. Vuosien kuluessa olen pyrkinyt kehittämään vispiläsoittoani siihen suuntaan, että pystyisin hallitsemaan rytmisesti mahdollisimman erilaisia tyylejä niin, että soitto kuulostaisi mahdollisimman vaivattomalta.

3 Oppaat

Vispiläsoitto perustuu usein virvelirummun pinnalle ”piirrettäviin” kuvioihin. Usein vasen käsi piirtää jonkinlaista pyöreää kuviota kun oikea käsi soittaa kullekin tyylille ominaista komppikuviota. Kun oppaat yleensä perustuvat sille, että jokaiselle erityyyliselle musiikille on oma kuvionsa, olen minä yrittänyt oppaassani keskittyä yhteen kuvioon joka sopii mahdollisimman moneen musiikkityyliin. Kaikki tässä osiossa esittelemäni oppaat käsittelevät yleisesti vispiläsoittoa paljon laajemmin kuin oma tiukasti rajattu työni. Tässä osiossa esittelen muutamaa vispiläsoitonopasta ja kerron miten ne eroavat omasta oppaastani.

3.1 Ed Thigpen: The Sound of Brushes

Ed Thigpen (28. Joulukuuta 1930 – 13. Tammikuuta 2010) oli amerikkalainen jazzrumpali, joka tuli tunnetuksi sellaisten kuuluisten jazz-artistien kuten Bud Powell, Oscar Peterson ja Ella Fitzgeraldin yhtyeistä. (Ed Thigpen at All About Jazz 2010, [www](http://www.allaboutjazz.com))

The Sound of Brushes on ehkä kaikkein tunnetuin vispiläsoittoon keskittyvä opas. Ed Thigpenin vankka tietotaito ilmenee jo kirjan johdannossa, jossa Ed kertoo sekä vispilöistä, vispiläotteista että soittotekniikoista ja rytmikasta. Lisäksi hän kertoo kuinka harjoitella opaskirjan kanssa. Kirjan mukana tulee kaksi cd-levyä ja kirjasta on olemassa myös hyvin kattava video tai dvd.

Thigpenin kirja oli yksi osatekijä siihen, että aloin tehdä omaa soitonopasta. Olin yrittänyt opiskella vispilöiden soittoa Thigpenin oppaasta aiemminkin, mutta aina jossain vaiheessa opettelu oli jäänyt kesken. Syy löytyi siitä, että johdannon jälkeen kirja menee mielestäni visuaalisesti liian monimutkaiseksi. Idea kirjaan piirrettyjen kuvioiden päälle soittamisesta on periaatteessa toimiva, ja tämän idean pohjalta onkin mahdollista opetella hiljalleen kirjassa esiteltävät kuviot. Itselleni kaikkein paras apu vispiläkuvioita harjoitellessa olivat kuitenkin joidenkin esimerkkien vieressä olevat nuottikuvat. Siitä sain idean pohjustaa oma oppaani selkeille nuottiesimerkeille. Idea dvd-levystä

oppaan ohessa tuli myös Thigpenin oppaan pohjalta, sillä vispiläsoiton oppiminen ilman visuaalisia havaintoja tai kuulokuvaa on hankalaa.

3.2 Jon Hazilla: Mastering the art of brushes

Jon Hazilla on lyömäsoitinten opettaja Berklee College of Musicissa. Häntä on ollut merkittävien rumpaleiden kuten John Riley, Max Roach ja Joe Morello, oppilaana. (Faculty Biography 2010, [www](#)). Hänen kirjansa on Thigpenin kirjaan verrattuna hyvin selkeä. Halusin samantyylistä visuaalista selkeyttä omaan oppaaseeni, joten käytin Hazillan käyttämää kädet erottelevaa nuottikuvaa.

Hazillan opas eroaa kuitenkin merkittävästi omasta lähtökohdastani, sillä hän kertoo jo johdannossaan siitä, kuinka on ongelmallista kun oppilaat yleensä opettelevat vain yhden kuvion ja jättävät soiton kehittämisen siihen. Itse taas olen sitä mieltä, että liian monen soittokuvion opettaminen voi olla oppilaalle hämmentävää. Oma lähtökohtani vispilöiden soittamiselle on oman kuulokuvan toteuttaminen mahdollisimman yksinkertaisella tavalla.

3.3 Louie Bellson: Contemporary brush techniques

Louie Bellson (26. heinäkuuta 1924 – 14. helmikuuta 2009) oli amerikkalainen rumpali. Hän on soittanut lukemattomien tunnettujen muusikoiden kanssa, kuten Duke Ellington, Count Basie, Benny Goodman, Sarah Vaughan ja Dizzy Gillespie, vain muutamia mainitakseni. Hän aloitti rumpujen soittamisen 3-vuotiaana ja on elämänsä aikana ollut soittamassa yli kahdellasadalla levyllä. (Louie Bellson Bio & Beyond 2010, [www](#)) (Jazz Connection 2005, [www](#))

Tutustuin Bellsonin vispiläsoiton oppaaseen vasta kun olin jo aloittamassa oman oppaani tekemistä. Jälleen kerran vastaani tuli vispiläoppaista tuttu ilmiö, vakiintuneiden merkintätapojen puuttuminen. Tähän oppaaseen oli kehitetty nuotinnusmenetelmä, joka perustuu vispilän ääntä kuvaaviin nuotteihin. Tässä systeemissä itseäni hämäävät varsinkin nuottien merkitysten uudelleenmäärittelyt, esimerkiksi vispilän pyyhkäisyä kuvaa tremolonuotti.

Kirjassa siis kuvataan vispilöiden soittoa nuottiviivastoille sijoitetuilla nuoteilla, mikä on minunkin oppaani pääperiaate, mutta Bellsonin oppaassa nuotit on sijoitettu viivastolle erikoisesti. Hi-hatin soittaminen jalalla on merkitty nuottiviivastolle rastilla bassorummun yläpuolelle ja oikean käden kuvio on kirjoitettu nuottiviivaston yläpuolelle. Lisäksi kaikkien nuottien yhdistäminen yhdelle nuottiviivastolle tekee kuvasta hankalasti hahmotettavan. Sisällöltään opas on hyvin laaja ja käyttökelpoinen.

4 Oman oppaan kuvaus

Aloittaessani oppaan tekemistä minulla oli selvä mielikuva siitä millainen sen pitäisi olla. Mielestäni hyvä opas on sellainen, joka antaa mahdollisuuden ja matkaeväät opiskeluun ilman opettajaa. Opettajajohtoinen opiskelu on tietenkin aina ideaalitilanne, mutta joskus se ei käytännön syistä ole mahdollista, joten toimiva soitto-opas palvelee myös itseohjautuvaa opiskelijaa. Oppaalta tämä vaatii kuitenkin varsin paljon, sillä oppilaat oppivat hyvin eri tavoin. Osa oppilaista oppii parhaiten kuuntelemalla esimerkkejä, osa taas tarvitsee visuaalisia esimerkkejä ja jotkut oppivat parhaiten tekemisen kautta. Pyrin oppaassani ottamaan huomioon mahdolliset erityyppiset oppijat käyttämällä selkeitä visuaalisia kuvia ja nuottikuvia, ja dvd:llä oppilas saa sekä näkö- että kuulohavaintoja harjoituksista. Harjoitteiden tarkoilla sanallisilla kuvauksilla yritin helpottaa mahdollisten ilman opettajaa opiskelevien itsenäisten soittajien oppimista.

Tekemäni vispiläsoiton opas jakautuu neljään osaan

1. Johdanto
2. Lyönnit
3. Harjoituksia
4. Komppeja

Lisäksi kuvasin oppaani soittoesimerkit dvd:lle. Esittelen seuraavissa luvuissa oppaan sisältöä ja perustelen, miksi olen valinnut juuri nämä asiat oppaaseeni ja miksi juuri tähän järjestykseen.

4.1 Johdanto

Kun aloin tehdä opasta, päätin etten kuvaa dvd-levylle muuta kuin soittoa. Luulen, että oppilaan mukana harjoitusluokkaan kulkee kuitenkin vain opas, joten pyrin kertomaan oppaassani opetettavat asiat sanallisesti mahdollisimman tarkasti. Johdannon tarkoituksena on selvittää oppilaalle, että oppaassa on kyse täysin minun henkilökohtaisista mielipiteistäni, ja kertoa aiheesta olevan monia muitakin hyviä oppaita. Lisäksi pyrin perustelemaan miksi olen rajannut aiheen juuri tiettyyn otteeseen ja kuvioon.

Oppaan käyttämisen kannalta on oleellista lukea johdanto. Olen yrittänyt jokaisen harjoituksen kohdalla selittää tarkkaan miten harjoitus tulisi soittaa, mutta johdannossa kerron oppaan peruseriaatteista yleisemmin.

4.2 Lyönnit

Vaikka oppaani harjoitukset perustuvat vain kahden peruslyönnin pohjalle, tulee mielestäni vispiläsoittoon liittyvässä oppaassa mainita muutama peruslyönti. Koska oppaani tarkoituksena on olla mahdollisimman tiivis ja selkeä paketti, jouduin karsimaan oppaastani erikoisempia vispilöiden käyttömahdollisuuksia kuten esimerkiksi poikittaisen vispilän pyörittelyn rummun päällä.

Dvd:lle yritin ensimmäiseksi tehdä mahdollisimman selvät esimerkit lyönneistä ja siitä kuinka jokaista lyöntiä voi käyttää soitossa. Päädyin käyttämään esimerkeissäni ns. junakomppia, koska kyseisessä kompissa erilaiset lyönnit erottuvat selvästi toisistaan. Junakomppi valikoitui oppaaseeni myös siitä syystä, että loppuosa oppaastani keskittyy vispilöillä sivuttaisliikkein tapahtuvaan kalvon pyyhkimiseen joten halusin näyttää että vispilöitä voi käyttää moniin eri tarkoituksiin.

4.3 Harjoituksia

Harjoitusosio alkaa kuvaamalla oppaassani käytettävän soittokuvion, eli tuulilasipyyhinkuvion, mahdollisimman selvästi. Piirsin kuviosta oppaaseen kuvan, selitin kuvion sanallisesti ja kuvasin kuvion videolle.

Seuraavaksi harjoituksissa käydään läpi aksentoiminen vuorotellen molemmilla käsillä. Eri musiikkityylien soitto perustuu itselläni pääosin tuulilasipyyhinkuvion muunteluun ja erilaisten rytmien aksentointiin. Oppaan harjoituksissa tahti on jaettu kahdeksasosiin ja järjestyksessä harjoitellaan ensin oikean käden aksentointia ja sitten vasemman käden aksentointia. Ensimmäisten harjoitusten yläpuolelle kirjoitin vielä ääneen laskettavan ”metronomin” selkeyttämään sitä, mihin kohtaan tahtia aksenttilyönti tulee. Myöhemmistä harjoituksista päätin jättää tämän tekstin pois, sillä vaihtuvien tahtien selittäminen olisi ollut sekä hankalaa että epäselvää.

4.4 Komppeja

Viimeisessä luvussa on tarkoitus näyttää lukijalle, että näitä vispiläharjoituksia voi todellakin soveltaa soittoon. Lähden liikkeelle perinteisesti 4/4 -tahtilajissa jazzkomppauksesta. Nuottikuvana on ainoastaan komppi, mutta mainitsen kompin esittelytekstissä miten komppia voi aksentoida. Lisäksi näytän aksentoinnista esimerkin dvd:llä.

Toisena komppina on jazzvalssi, joka tuulilasipyyhinkonseptilla soitettuna tuo omat haasteensa, koska kolmeen menevässä kompissa kuvio kääntyy joka toisessa tahdissa. Esittelenkin kompista kaksi eri variaatioita jotta oppilas saisi kompin soitosta mahdollisimman monipuolisen näkemyksen.

Shuffle-kompissa uutena asiana tulee vasemman käden synkoopin soitto ilman aksentointia. Sijoitin shuffle-kompin jazzkomppien jälkeen, sillä halusin järjestää kolmimuunteiset kompit peräkkäin. Kompin käsijärjestyksen ja oikean käden aksenttinuotin perusteella komppi on hieman erilaisempi kuin kaksi aiempaa ja luo yhteyden jazzkomppien ja seuraavana opittavan beat-kompin välille.

Perus- eli beat-kompista esittelen muutaman eri soittovaihtoehdon. Ensiksi esittelen tavat, joissa kädet tekevät tuttua sivuttaista liikettä vasemmalta oikealle. Olen kuitenkin huomannut, että aksenttien soittaminen tahdin toiselle ja neljännelle iskulle voi tuntua vaikealta soittaa liikkeen kulkiessa vasemmalta oikealle. Esittelin siis myös vaihtoehdon jossa liike soitetaan oikealta vasemmalle. Näiden lisäksi esittelen soittotavan, joka perustuu samaan liikkeeseen mitä käytän shuffle-kompissa. Tämä liike sopii mielestäni hyvin hieman nopeampaan tempoon ja kuudestoistaosa-komppeihin.

Viimeisenä ja vaikeimpana komppina valitsin oppaaseeni samban. Kompin tekee vaikeaksi kahden tahdin erikoinen rytmikka ja hieman monimutkainen jalkakuvio. Kerron oppaassani että kompista kannattaa ensin harjoitella käsikuvio ja vasta sen jälkeen tulisi lisätä ensin yksinkertainen neljäsosa-jalkakuvio ja vasta sitten samban jalkakuvio.

Seuraavaksi oppaassani esittelen muutamaa kappaletta joissa soitetaan vispilöillä. Kirjoitin kappaleiden kompit ylös samalla nuottikuvalla kuin aiemmin oppaassani. Ensimmäisenä esittelen Art Pepperin kappaleen You'd Be So Nice To Come Home To jossa soitetaan jo aiemmin opittua jazz-komppia. Seuraavaksi valitsin Miles Davisin kappaleen All Blues. Päätin kirjoittaa kompoin 3/4-tahtilajissa nuottikuvan selkiyttämiseksi, vaikka yleensä kappale kirjoitetaan 6/8-tahtilajiin. Kolmas kappale on Bo Kasper Orkesterin kappale Det Smartaste Jag Gjort jossa soitetaan kuudestoistaosakomppia vispilöillä. Viimeinen kappale on Eric Truffazin kappale Sweet Mercy. Kuvasin kaikki esimerkkikappaleet dvd:lle niin, että ensin oppilas kuulee kappaleen ja sen jälkeen näytän kuinka komppi soitetaan.

4.5 DVD

Rakensin oppaani siten, että oppilas voisi opiskella vain opasta käyttäen, mutta vispilöiden opettaminen ilman näköhavaintoa on hyvin monimutkaista. Dvd:n tarkoitus oli kuitenkin olla vain tukena oppilaan opiskelussa. Pyrin soittamaan esimerkit mahdollisimman selkeästi ja jättämään kaiken epäolennaisen pois. Mielestäni opas, jossa on selkeitä opastekuvia, nuottikuvia ja sanallisia opasteita, on oppimisen kannalta kaikkein tehokkain yhdistelmä. Kun oppaaseen lisätään vielä näkö- ja kuulohavainto harjoitelt-

vista esimerkeistä, ei oppilas tarvitse enää muuta kuin motivaatiota ja tarvittaessa hyvän opettajan.

5 Pohdinta

Tämä opinnäytetyön päätavoitteena oli suunnitella opas rumpujen vispiläsoittoon. Mielestäni aiheesta ei ole kirjoitettu tarpeeksi. Työn lopputulos perustuu pääosin omien soittokokemuksieni varaan.

Oppaan tekeminen oli jokseenkin helppoa, sillä olen nähnyt ja käyttänyt useita soitonoppaita soittohistoriani aikana. Aina oppaat eivät kuitenkaan ole vastanneet juuri niihin kysymyksiin mitä itselläni on rumpujen soittamista koskien herännyt. Halusin tehdä oppaan, jossa pyrin opastamaan lukijaa mahdollisimman tarkasti jokaisen harjoituksen kohdalla. Pyrin myös perustelemaan jokaisen harjoituksen tarkoituksen, sillä mielestäni oppilaalle on hyvä kertoa miksi mitäkin harjoitusta soitetaan.

Oman vipiläsoiton analysointi on ollut hyvin antoisaa tämän opinnäytetyöprojektin aikana, sillä oman oppimisen reflektointi jää usein muiden näennäisesti tärkeämpien tehtävien jalkoihin. Huomasin vispiläsoittoni kehittyvän nopeasti kun aloin tiedostamaan miten halusin vispilöillä oikeastaan soittaa.

Dvd:tä tehdessäni vastaan tuli yllättäviä vastoinkäymisiä. Sen lisäksi, että harjoitusten soittaminen virheettä oli vaikeaa, myös kameran tekniikka petti useamman kerran. Kameran äänenlaatu ei ollut niin hyvä kuin olin luullut, ja akun huono kesto hidasti kuvausprosessia. Lisäksi taitoni käyttää videon editointiohjelmaa on varsin heikko, mutta yrityksen ja erehdyksen kautta sain lopulta aikaan tyydyttävää jälkeä.

Kaiken kaikkiaan työskentelyni vispilöiden soiton tutkimisessa ja oman opettajuuden harjoittamisessa oli hyvin antoisa kokemus. Työ on vain oma tämänhetkinen näkemykseni, joka varmasti vuosien varrella vielä muuttuu. Tulevaisuuden suunnitelmissa olisi-kin, että pääsisin jatkokehittämään ja laajentamaan tekemääni opasta ja soveltamaan harjoituksiani käytäntöön.

Lähteet

Kirjalliset:

Bellson Louie 2000. Contemporary Brush Techniques, USA: Alfred Publishing Co.

Hazilla Jon 2000. Mastering the Art of Brushes. Boston, USA: Berklee press

Lomax Alan 1973. Mister Jelly Roll: The Fortunes of Jelly Roll Morton, New Orleans Creole and "Inventor of Jazz. Los Angeles USA: University of California press

Thigpen Ed 1981. The Sound of Brushes. Miami, Florida, U.S.A: Warner Bros. Publications

Elektroniset:

Balbex, 2010. Verkkosivu rumpukapuloista. <http://www.balbex.fi/> (luettu 20.11.2010)

Cymbal Holics 2007. Luettu 18.11.2010 Keskustelupalsta rumpujen soitosta. <http://www.cymbalholics.com/forums/archive/index.php/t-22091.html> (Luettu 14.11.2010)

Ed Thigpen at All About Jazz 2010. Verkkodokumentti Thigpen-rumpalista. <http://www.allaboutjazz.com/php/musician.php?id=4905> (Luettu 18.11.2010)

Faculty Biography, 2010. Verkkosivu Jon Hazillasta. <http://www.berklee.edu/faculty/detail/jon-hazilla> (Luettu 20.11.2010)

Jazz Connection, 2005. Verkkosivu rumpalista Louie Belsson. http://www.jazzconnectionmag.com/louis_bellson_article.htm (Luettu 21.11.2010)

Louie Belsson Bio & Beyond, 2010. Verkkosivu Louie Belssonista. <http://www.louiebellson.info/bio.html> (Luettu 19.11.2010)

Pro-Mark, 2010. Verkkosivu rumpukapuloista. <http://www.promark.com/products/drumset-drumsticks/> (Luettu 18.11.2010)

Regal Tip About Drumsticks 2010. Verkkodokumentti rumpukapuloista. http://www.regaltip.com/rti_virtualdrummer_3.php (Luettu 16.11.2010)

Toimintatutkimus, 2010. Verkkodokumentti tutkimusmenetelmästä. <http://www.uta.fi/laitokset/sospol/sosnet/ammlis/toimintatut.htm> (Luettu 21.11.2010)

Liitteet

Liite 1. Soitonopas (Opas vispiläsoittoon)

Liite 2. DVD

1. Tap-lyönti
2. Demppi-lyönti
3. Piiskalyönti
4. Kanttilyönti
5. Peruskuvio
6. Rytmipyramidi
7. Oikean käden aksenttiharjoitus
8. Vasemman käden aksenttiharjoituksia
9. Aksenttiharjoitus 1
10. Aksenttiharjoitus 2
11. Aksenttiharjoitus 3
12. Aksenttiharjoitus 4
13. Aksenttiharjoitus 5
14. Aksenttiharjoitus 6
15. Aksenttiharjoitus 7
16. Jazz-kompi
17. Jazz-komppi 2. harjoituksen aksenteilla
18. Jazz-komppi 6. harjoituksen aksenteilla
19. Jazzvalssi vaihtoehto 1
20. Jazzvalssi vaihtoehto 2
21. Shuffle-komppi
22. Beat-komppi vaihtoehto 1
23. Beat-komppi vaihtoehto 2
24. Beat-komppi vaihtoehto 3
25. Samba vaihtoehto 1
26. Samba vaihtoehto 2
27. Art Pepper: You'd Be So Nice To Come Home To
28. Miles Davis: All Blues
29. Bo Kasper Orkester: Det smartaste jag gjort
30. Eric Truffaz: Sweet Mercy

Opas vispiläsoittoon

Oppaan sisällys

JOHDANTO	3
Lyönnit:	5
Tap.....	5
Demppi.....	6
Piiska	7
Reunalyönti.....	7
Harjoituksia:	8
Peruskuvio.....	8
Pyramidiharjoitus.....	9
Oikean käden aksenttiharjoituksia	10
Vasemman käden aksenttiharjoituksia.....	11
Aksenttiharjoituksia	13
Komppeja:	15
Jazz	15
Jazzvalssi	15
Shuffle	16
Beat	17
Samba	18
Esimerkkikappaleita.....	19
DVD-levyn sisällysluettelo	21

JOHDANTO

Oppaan tarkoituksena on tehdä vispilöillä soittamisen aloittaminen mahdollisimman helpoksi. Vispilöillä soittaminen on monien mielestä monimutkaista ja sekavaa, mutta itseasiassa vispilöillä soittaessa pääsee varsin pitkälle muutamaa peruslyöntiä ja soittokuviota käyttämällä.

Aloittelevilla soittajilla yksi vispilöillä soittamista vaikeuttava asia on usein soitto-ote. Monet olettavat, että vispilöitä soitetaan aina ns. perinteisellä otteella eli vasemman käden kämmenpuoli on käännetty ylöspäin. Tässä oppaassa soitto-otteena käytetään vastakkaisotetta eli molemmat kädet ovat toistensa peilikuvana rystyset ylöspäin.

Vispilöillä soitettaessa puhutaan soittokuvioista joita ”piirretään” virvelirummun kalvolle. Käytettävästä vastakkaisotteesta johtuen tämän oppaan soittokuviossa ei kuitenkaan käytetä pyöreitä kuviota vaan lähes suoraa sivuttaisliikettä. Muista vispiläoppaista poiketen tässä oppaassa keskitytään yhteen soittokuvioon ja sen variointiin eli muunteluun. Kutsun kuviota nimellä tuulilasinpyyhinkuvio, koska rumpuun soitettava kuvio muistuttaa auton tuulilasinpyyhkimien tekemää liikettä. Vastakkaisote ei estä pyöreiden kuvioiden soittamista, mutta sivuttaisliikkeet tuntuvat ainakin itselleni luontevimmilta soittaa kuin pyöreät kuviot.

Tässä oppaassa vispilöillä soitettaessa tarkoituksena olisi saada aikaan mahdollisimman paljon suhinaa. Käytännössä se tapahtuu siten, että soitettaessa vähintään toinen vispilä pysyy koko ajan liikkeessä ja kalvossa kiinni. Eli mikäli oikean käden vispilä irrotetaan kalvosta, niin vasen vispilä jatkaa liikettä kalvon pinnalla ja päinvastoin. Tämä opas keskittyy siis pääosin horisontaaliseen vispiläsoittoon, mutta vispilöitä käytetään usein myös vertikaalisesti kapuloiden tapaan erilaisten komppien soittamiseen.

Yksi oppaan perusperiaatteista liittyy aksentointiin eli painotettuihin lyönteihin. Kirjassa käytettävissä harjoitteissa aksentointi on jaettu molemmille käsille tahtien iskujen mukaan. Oikea käsi soittaa tahdin iskullisille nuoteille osuvat aksentit (4/4 –tahtilajissa neljäsosille eli **YK**-si, **KAK**-si, **KOL**-me, **NEL**-jä) ja vasen käsi soittaa iskuttomille

osuvat aksentit (yk-SI, kak-SI, kol-ME, nel-JÄ). Joissakin kompeissa oikea käsi soittaa myös iskuttomille tahdinosille osuvia nuotteja ja toisaalta vasen käsi saattaa soittaa painottamattomia lyöntejä iskuttomille tahdinosille. Mainitsen näistä erikseen kyseisten komppien kohdalla.

Tässä oppaassa keskitytään pääosin vispilöiden tekniikan kehittämiseen, joten jalkojen koordinaatioharjoituksiin voi käyttää tämän oppaan lisäksi esimerkiksi Ted Reedin kirjaa *Progressive Steps to Syncopation for the Modern Drummer* ja Gary Chesterin kirjaa *The New Breed*. Näihin oppaisiin on syytä perehtyä oman soitonopettajan kanssa.

Suosittelen myös tutustumaan mahdollisimman moniin erilaisiin vispiläsoitonoppaisiin. Ed Thigpenin legendaarinen *The Sound Of Brushes* on hyvä ja kattava opas, joka tosin vaatii lukijaltaan kovaa keskittymistä ja motivaatiota monimutkaisine esimerkkeineen. Jon Hazillan opas *Mastering the Art of Brushes* taas on visuaalisesti varsin selkeä opas jazzvispiläsoittoon. Lisäksi erilaisissa yleisemmin rumpujen soittamiseen keskittyvissä oppaissa, kuten John Rileyn *The Art of Bop Drumming* ja Tommi Rautiaisen *Groove In*, on osiot vispilöillä soittamisesta.

Vasenkätisille rumpaleille ei tässä oppaassa ole erikseen tehty harjoituksia, mutta kaikki harjoitukset voi kääntää peilikuviksi, jolloin ne toimivat hyvin myös vasenkätisillä rumpaleilla.

Vaikka opas onkin suunnattu aloitteleville soittajille, olisi lukijan syytä omata tarpeelliset nuotinluvulliset taidot ja perustiedot rytmiikasta. Oppaaseen liittyvän dvd:n avulla voivat kuitenkin myös heikommin nuotteja ymmärtävät tutustua oppaaseen. Tämä opas näyttää vain pienen osan laajasta valikoimasta tapoja soittaa vispilöillä. Parasta harjoittelua on soittaa vispilöillä levyjen mukana, vaikka levyllä olevat kappaleet olisikin soitettu kapuloilla. Toivon oppaani aktivoivan vispiläsoiton opiskeluun.

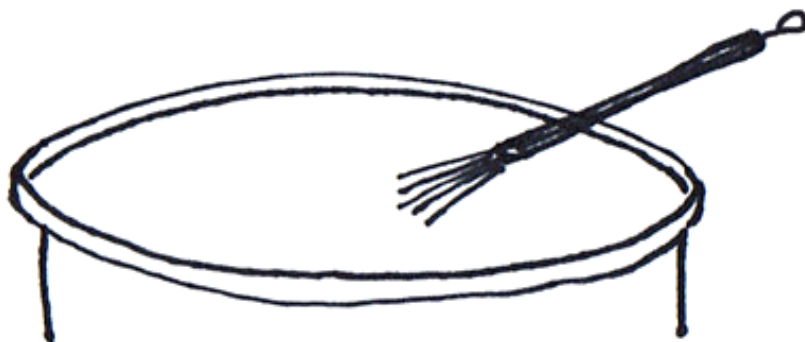
Risto Takala

Lyönnit:

Tap

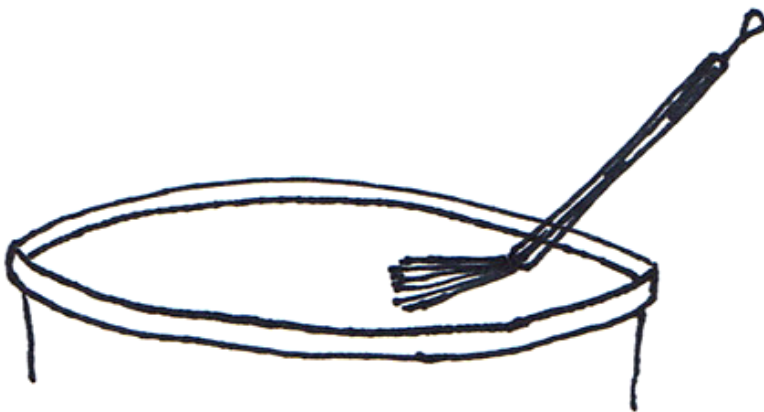
Tap-lyönti on vispiläsoiton peruslyönti. Tässä lyönnissä vispilän harjaksilla lyödään rummun kalvoon, kuitenkin niin että vispilä ei lyötäessä taivu paljoa. Vispilän kärjellä siis lähes vain hipaistaan rummun kalvoa. Tätä lyöntiä käytetään usein kompeissa samaan tapaan kuin hi-hatia tai komppipeltiä kapuloilla soitettaessa.

Tap-lyöntiä tulisi harjoitella soittamalla rudimentteja eli marssityylisiä harjoituksia samaan tapaan kuin rumpukapuloilla eri tempoissa ja eri äänenvoimakkuuksilla. Tähän tarkoitukseen soveltuu hyvin esimerkiksi George B. Stonen Stick Control -kirja, N.A.R.D drum solos -kirja ja Charlie Wilcoxonin All American drummer -kirja. Dvd:llä on esimerkki tap-lyönnistä eri äänenvoimakkuuksilla sekä vuoro- ja tuplalyönneistä koostuvasta harjoituksesta. Näiden lisäksi on esimerkki vuorokäsin soitettavasta ”junakompista” tap-lyönnejä käyttäen.

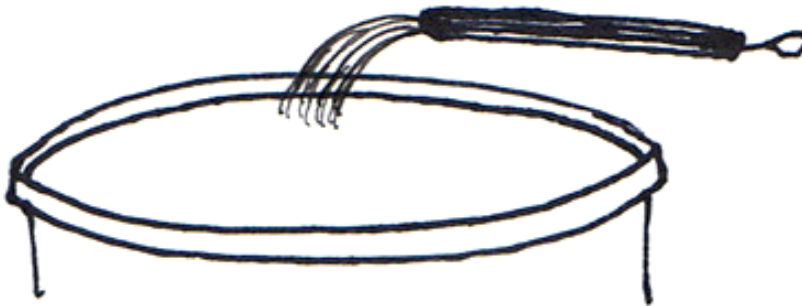
Demppi

Demppi-lyönnissä vispilä lyödään kalvoon jättäen vispilän vaijerit kalvoa vasten. Demppi-lyöntiä voidaan käyttää aksentoitaessa eritoten virvelirumpuun soittaessa. Piiskalyönnistä poiketen demppi-lyöntiaksentti tuottaa matalamman äänen rummusta. Tämä lyönti on erittäin käyttökelpoinen erilaisissa vispiläkompeissa. Jatkamalla sivuttaisliikettä demppi-lyönnin yhteydessä kompin jatkuvuus ei kärsi. Dvd:llä on esimerkki demppi-lyönnistä eri äänenvoimakkuuksilla sekä junakompista, jossa käytetään tap- ja demppi-lyöntejä.

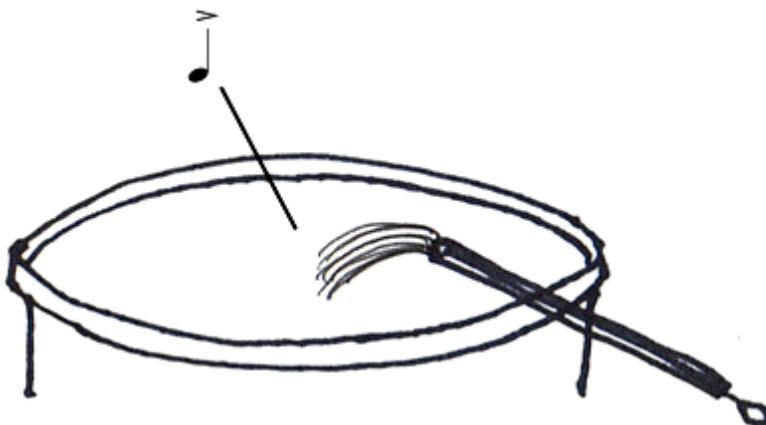
Piiska

Vispilöiden piiskalyönti soitetaan lyömällä voimakkaasti vispilällä kohti kalvoa. Lyönti jätetään kuitenkin lyömättä kalvoon asti, jolloin vain vispilöiden kärki osuu kalvoon luoden napakan äänen. Tätä lyöntiä voidaan käyttää soitettaessa aksentteja. Eritoten tom-tomit saadaan soimaan hyvin tätä lyöntiä käyttäen. Piiskalyöntiä voi käyttää tap-lyöntien lomassa aksentoitaessa nuotteja. Dvd:llä on esimerkki piiskalyönnistä eri äänenvoimakkuuksilla ja junakompista, joka koostuu tap-lyöntien ja piiska-aksenttien yhdistelmästä.

Reunalyönti

Reuna- eli kanttilyönti lyödään niin, että vispilän varsi osuu rummun reunaan ja vispilän vaijerit lyövät piiskanomaisesti kalvoon. Tällä tavalla on helppo saada aikaan piiskalyönnin tapainen voimakas aksenttilyönti. Dvd:llä on esimerkki reunalyönnistä eri äänenvoimakkuuksilla sekä junakomppi tap-lyöntejä ja reunalyöntejä käyttäen.

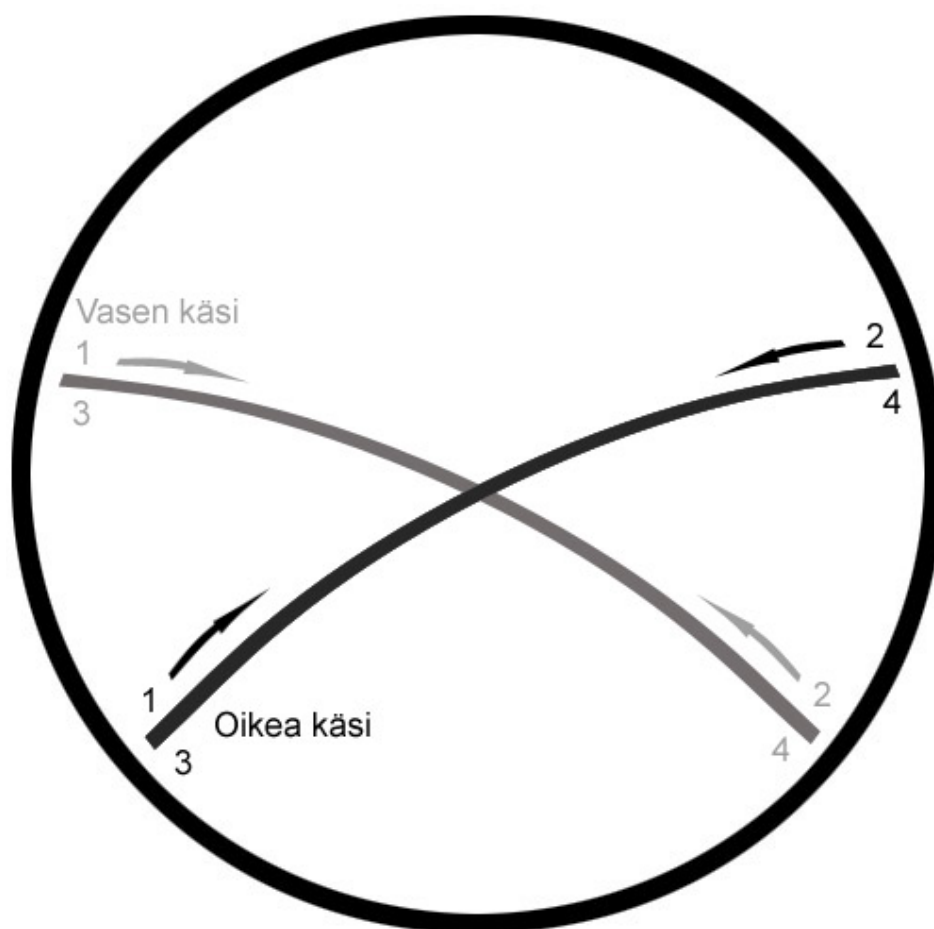

Harjoituksia:

Peruskuvio

Oppaan harjoitukset perustuvat kuviolle, jota kutsun tässä oppaassa tuulilasinyyhkijäkuvioksi. Siinä vasen ja oikea käsi kulkevat samansuuntaisesti toisiinsa nähden, hieman toisiaan risteävillä reiteillä. Liikettä voi ajatella sivuttaisliikkeenä, mutta käytännössä vispilät kulkevat kaarevahkolla reitillä rummun pinnalla. Liikkeen tulisi kulkea hitaissa tempoissa laidalta toiselle, mutta nopeissa tempoissa liikkeen pituus lyhenee.

Vispilöillä soittaessa äänenvoimakkuutta voi säädellä käden soittokulmalla ja painolla, jolla vispilää painetaan kalvoon kiinni. Hyvän äänen saavuttamiseksi vispilää ei tarvitse painaa kiinni kalvoon voimakkaasti, ja jos äänenvoimakkuus on oletusarvoisesti jo voimakkaimmillaan, saattaa soittotilanteessa tarvittava intensiteetin korottaminen olla vaikeaa. Normaalista voimakkaammin soitetulla sivuttaisliikkeellä saa aikaan myös hienovaraisia painotuksia omaan soittoon. Dvd:llä on esimerkkejä tuulilasinyyhkijäkuviosta eri tempoilla.

Pyramidiharjoitus

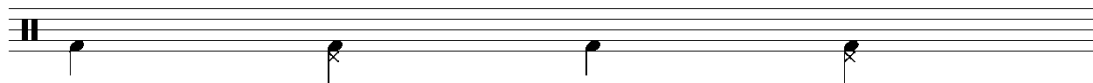
Harjoituksessa molemmat kädet soittavat samansuuntaisia sivuttaisia edestakaisia pyyhkäisyjä. Erityisesti liikkeelle lähtöjen tulisi olla selviä. Harjoitus soitetaan ensin oikean käden vispilällä, sitten vasemman käden vispilällä ja lopuksi molemmilla käsillä yhtä aikaa. Dvd:llä on esimerkki molemmilla käsillä yhtä aikaa soitetusta pyramidista jalkojen soittaessa rytmipyramidi-harjoituksen alla olevaa neljäsosarytmiä. Muista ottaa tarpeeksi hidas tempo (n. 60 bpm).

The exercise consists of 17 measures, each starting with a double bar line. The notation is as follows:

- Measure 1: A single half note.
- Measure 2: A single half note.
- Measure 3: A single half note.
- Measure 4: A single half note.
- Measure 5: A single half note.
- Measure 6: A single half note.
- Measure 7: A single half note.
- Measure 8: A single half note.
- Measure 9: A single half note.
- Measure 10: A single half note.
- Measure 11: A single half note.
- Measure 12: A single half note.
- Measure 13: A single half note.
- Measure 14: A single half note.
- Measure 15: A single half note.
- Measure 16: A single half note.
- Measure 17: A single half note.

Measures 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, and 17 are marked with a '3' above the staff, indicating a triplet. Measures 1, 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, and 16 are marked with a '5' above the staff, indicating a quintuplet. Measures 13, 15, and 17 are marked with a '7' above the staff, indicating a septuplet. Measures 11, 13, 15, and 17 are marked with a '9' above the staff, indicating a nonuplet. Measures 9, 11, 13, 15, and 17 are marked with a '11' above the staff, indicating an undecuplet. Measures 7, 9, 11, 13, 15, and 17 are marked with a '13' above the staff, indicating a tridecuplet. Measures 5, 7, 9, 11, 13, 15, and 17 are marked with a '15' above the staff, indicating a quindecuplet. Measures 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, and 17 are marked with a '17' above the staff, indicating a heptadecuplet.

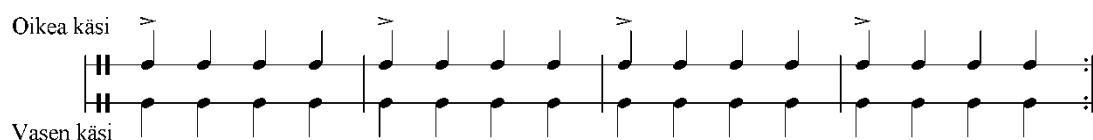
Soita harjoitus jalkojen soittaessa neljäsosarytmiä. Bassorumpu soittaa neljäsosia ja hi-hatin polkaisu tulee tahdin toiselle ja neljännelle neljäsosalle. Käytä metronomia tai rumpukonetta pitämässä tempoa.

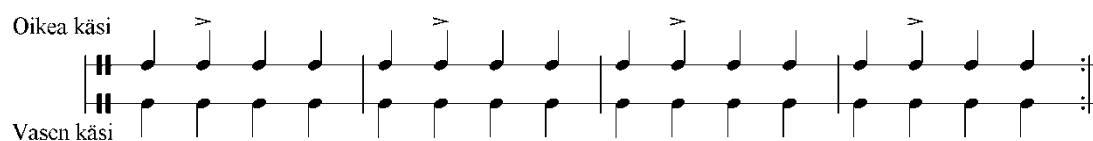
Oikean käden aksenttiharjoituksia

Näissä aksenttiharjoituksissa kädet tekevät tuttua ikkunanpyyhinkuviota, mutta oikean käden vispilä soittaa demppiaksenttilyönnin aksentoidun nuotin kohdalla tahdin eri iskullisille neljäsosille. Vasemman käden vispilä pysyy koko ajan kiinni virvelirummun kalvossa ja oikean käden vispilä irtoaa kalvosta vain hieman demppilyöntiä edeltävässä nostossa. Aksenttilyönnin jälkeen pyritään palaamaan takaisin peruskuvioon. Nuotin yläpuolelle kirjoitetusta kahdeksasosalaskennasta voi tarkistaa mihin kohtaan tahtia aksenttilyönti tulee. Dvd:llä on esimerkki harjoituksista.

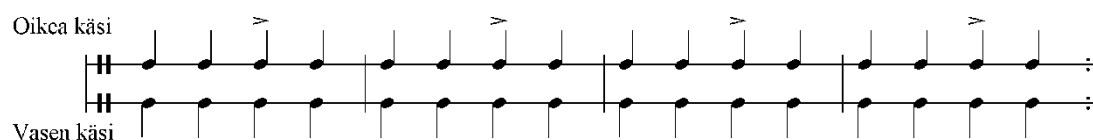
(YK-si kak-si kol-me nel-jä) : (**KAK**-si kak-si kol-me nel-jä) jne.

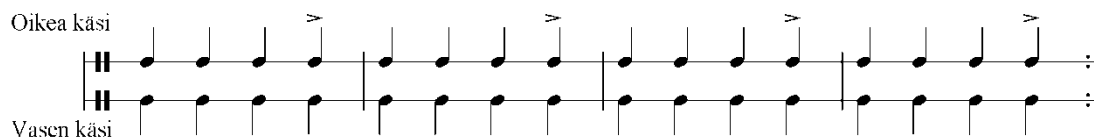
(yk-si **KAK**-si kol-me nel-jä)

(yk-si kak-si **KOL**-me nel-jä)

(yk-si kak-si kol-me **NEL**-jä)

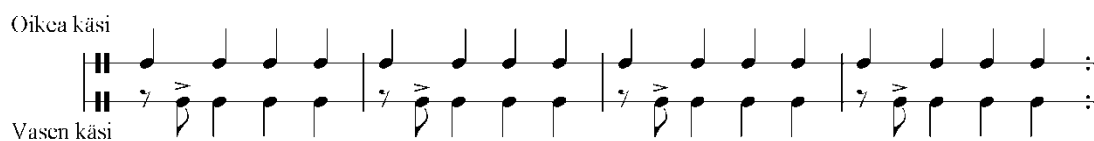
Harjoittele myös jalkakuvion kanssa.

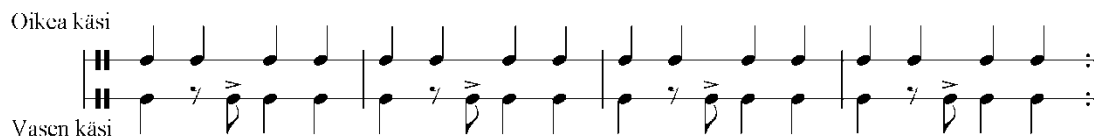
Vasemman käden aksenttiharjoituksia

Näissä aksenttiharjoituksissa vasen käsi soittaa iskuttomille tahdinosille osuvia aksentteja. Oikea käsi pysyy koko ajan kalvossa kiinni, kun vasen soittaa aksentin. Soita harjoitukset suorina kahdeksasosina ja myös kolmimuunteisesti. Soita harjoitukset myös bassorummun ja hi-hatin kanssa. Dvd:llä on esimerkki ensin suorana soitetuista aksenteista ja sitten kolmimuunteisista.

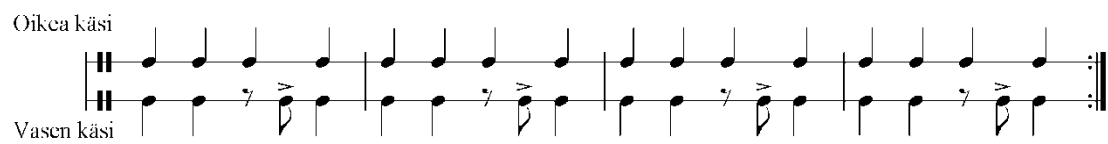
(yk-**SI** kaksi kolme neljä)

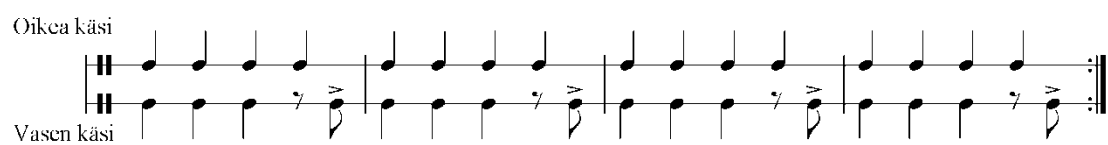
(yk-si kak-**SI** kol-me nel-jä)

(yk-si ka-si kol-ME nel-jä)

(yk-si kak-si kol-me nel-JÄ)

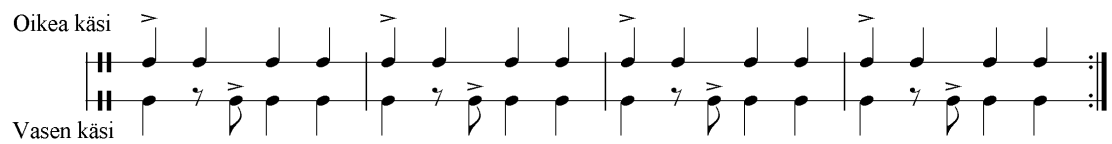
Jalkakuvio

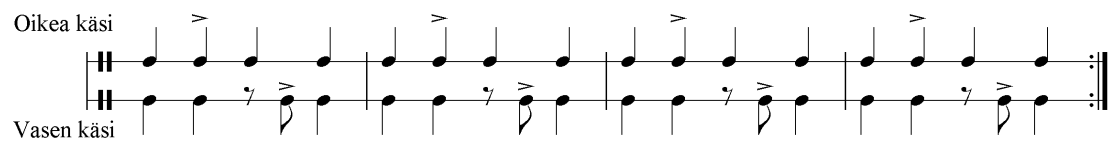
Aksenttiharjoituksia

Tässä muutamia harjoituksia, joissa yhdistellään oikean ja vasemman käden aksenttinuotteja. Lisää tämän tyyppisiä harjoituksia voi harjoitella esimerkiksi Ted Reedin Progressive Steps to Syncopation for the Modern Drummer -kirjasta. Soitan jokaisen harjoituksen dvd:llä ensin suorana ja sitten kolmimuunteisena.

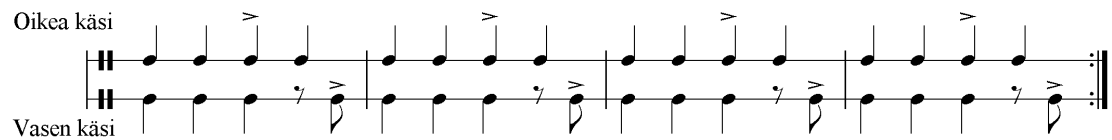
1.

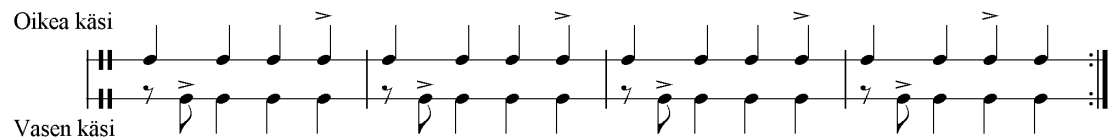
2.

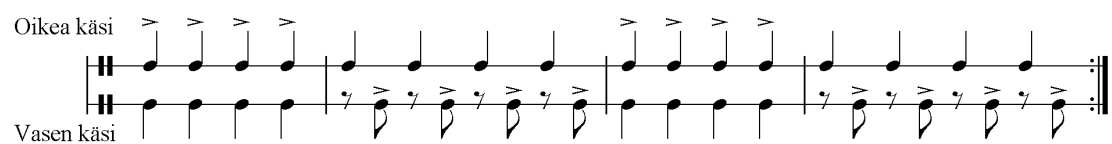
3.

4.

5.

6.

Oikea käsi

Vasen käsi

7.

Oikea käsi

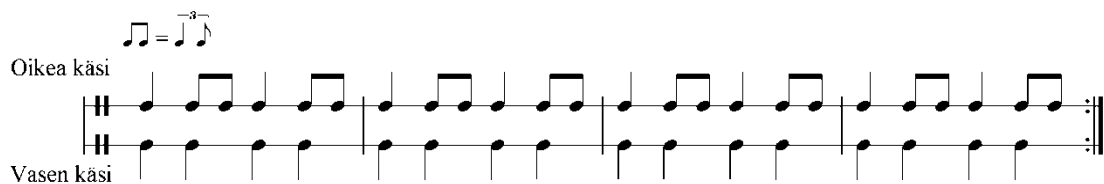
Vasen käsi

Jalkakuvio

Komppeja:

Jazz

Jazzkompissa molemmat kädet tekevät samaa edestakaista liikettä kuin aiemmissa harjoituksissa. Vasen käsi pysyy koko ajan kalvossa kiinni. Tahdin toisella ja neljännellä neljäsosalla oikea käsi soittaa triolin ensimmäisen ja viimeisen iskun (TRI-o-LI). Oikean käden liikerata pysyy samana, mutta vispilä irtoaa kalvosta aina tätä kuviota soittaessa. Kun kuvio tuntuu tarpeeksi varmalta voit harjoitella aksenttiharjoituksia kompoin kanssa. Iskuttomille tahdinosille tulevien vasemman käden aksenttien aikana oikea käsi soittaa neljäsosaluu'un eikä komppikuviota. Bassorumpu voi soittaa hiljaa neljäsosia ja hi-hatin polkaisut tulevat tahdin toiselle ja neljännelle neljäsosalle. Dvd:llä on esimerkki kompista ja aksenttiharjoitukset 2. ja 6.

Jalat

Jazzvalssi

Jazzvalssia voi soittaa kuten jazz-komppiakin niin, että oikea käsi soittaa jazz-kuviota ja vasen käsi soittaa neljäsosia. Koska kädet kuitenkin menevät edestakaisin, voi joka toisen tahdin soittaminen tuntua hankalalta "väärin päin". Komppi voidaan soittaa myös niin, että joka toisessa tahdissa synkooppinuotti soitetaan vasemmalla kädellä kuitenkin sitä painottamatta. Bassorummulla voidaan soittaa tahdin ensimmäiselle neljäsosalle lyönti ja hi-hat soittaa valssille ominaista tahdin toista ja kolmatta neljäsosaa. Dvd:llä on esimerkki näistä jazzvalssin kahdesta eri vaihtoehdosta.

Vaihtoehto 1

Musical notation for Vaihtoehto 1. The right hand (Oikea käsi) plays a melody in 3/4 time, starting with a triplet of eighth notes. The left hand (Vasen käsi) plays a steady bass line of quarter notes. The piece ends with a double bar line and repeat dots.

Vaihtoehto 2

Musical notation for Vaihtoehto 2. The right hand (Oikea käsi) plays a melody in 3/4 time, starting with a triplet of eighth notes. The left hand (Vasen käsi) plays a steady bass line of quarter notes, with some notes marked with a 'z' for grace notes. The piece ends with a double bar line and repeat dots.

Jalat

Musical notation for Jalat. The notation shows a single staff with a 3/4 time signature. It features a series of eighth notes and rests, indicating a rhythmic pattern for the feet. The piece ends with a double bar line and repeat dots.

Shuffle

Shuffle on myös kolmimuunteinen komppi. Kompissa oikea käsi soittaa neljäsosarytmiä aksentoiden tahdin toisen ja neljännen neljäsosan. Vasen käsi soittaa iskuttomille tahdinosille osuvat lyönnit niitä kuitenkaan aksentoimatta. Dvd:llä on esimerkki kompista ilman jalkakuviota ja sen kanssa.

Musical notation for Shuffle. The right hand (Oikea käsi) plays a melody in 3/4 time, starting with a triplet of eighth notes. The left hand (Vasen käsi) plays a steady bass line of quarter notes. The piece ends with a double bar line and repeat dots.

Jalat

Musical notation for Jalat. The notation shows a single staff with a 3/4 time signature. It features a series of eighth notes and rests, indicating a rhythmic pattern for the feet. The piece ends with a double bar line and repeat dots.

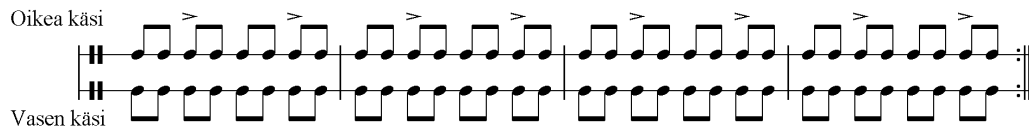
Beat

Beat-kompin soittamiseen on useita eri vaihtoehtoja. Kompin voi soittaa aivan samoilla säännöillä kuten aiemmissakin kompeissa, eli liike lähtee vasemmalta oikealle molemmilla käsillä. Oikea käsi soittaa aksentin tahdin toiselle ja neljännelle neljäsosalle.

Toinen vaihtoehto on aloittaa vispilöiden liike oikealta vasemmalle, jolloin oikean käden aksentit tulevat ehkä luonnollisemman tuntuisesti oikealta vasemmalle tapahtuvan liikkeen aikana.

Kolmas tapa soittaa on käyttää samaa kuviota kuin shuffle-kompissa, mutta soittamalla kolmimuunteisuuden sijaan komppi suorana. Lisää komppeihin aluksi jalkakuvio, jossa bassorumpu soittaa tahdin ensimmäiselle ja kolmannelle neljäsosalle lyönnin ja tahdin toiselle ja neljännelle neljäsosalle tulee hi-hatin polkaisu. Dvd:llä on esimerkki kaikista näistä komppivaihtoehdoista.

1.

2.

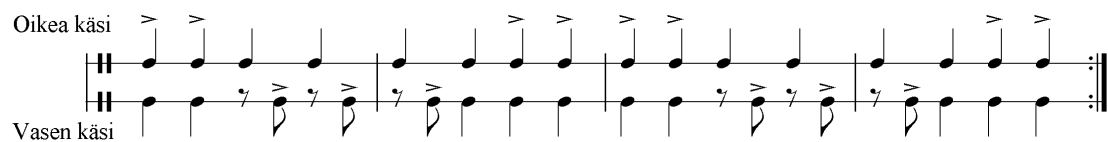
Jalat

Samba

Sambaa voi soittaa monella tapaa ja tässä yksi perinteisemmistä tavoista. Soittokuvio pysyy samana kuin aiemminkin, mutta vasen ja oikea käsi aksentoivat partido alto -rytmiä, joka on kahden tahdin mittainen. Rytmin soitto voidaan aloittaa joko ensimmäisestä tai toisesta tahdistä. Jalat soittavat samballe ja bossa novalle ominaista rytmiä. Harjoittele komppi ensin ilman jalkakuviota, sitten yksinkertaisen neljäsosajalkakuvion kanssa ja vasta sitten samban jalkakuvion kanssa. Dvd:llä on esimerkki molemmista kompeista samban jalkakuvion kanssa.

1.

2.

Jalat

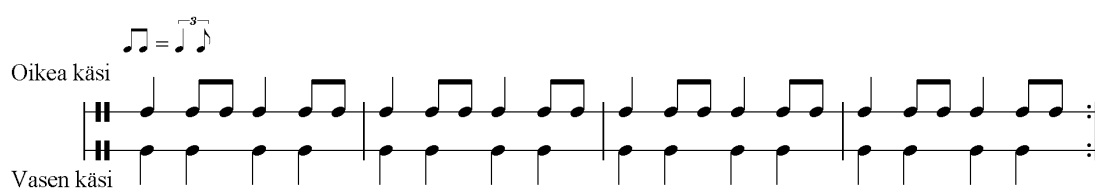

Esimerkkikappaleita

Tähän viimeiseen osioon olen kerännyt muutaman esimerkkikappaleen, jotka olen kirjoittanut samantyyllisinä nuottikuvina kuin aiemminkin oppaassa. Dvd:llä soitan ensin kyseisen kompin musiikin kanssa ja sitten ilman musiikkia.

Art Pepper: You'd Be So Nice To Come Home To (Art Pepper Meets The Rhythm Section, 1957) Rummuissa Philly Joe Jones.

Rumpali soittaa kappaleessa pääosin aiemmin esittelemääni jazzkomppia sitä hieman aksentoiden.

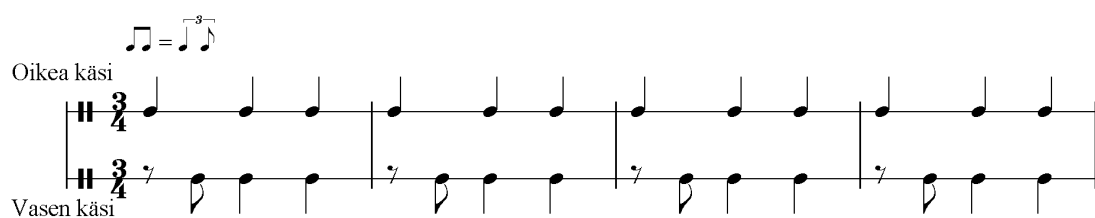

Jalkakuvio

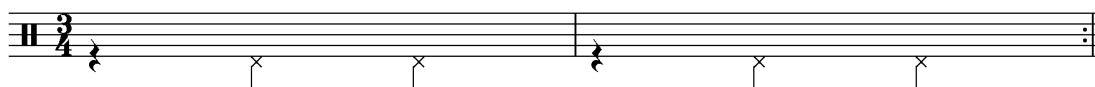

Miles Davis: All Blues (Kind Of Blue, 1959) Rummuissa Jimmy Cobb.

Kappale on rauhallinen jazzvalssin tyylinen blues.* Tässä kappaleessa jazzille ominainen synkooppinuotti tulee jo tahdin toiselle kahdeksasosalle.

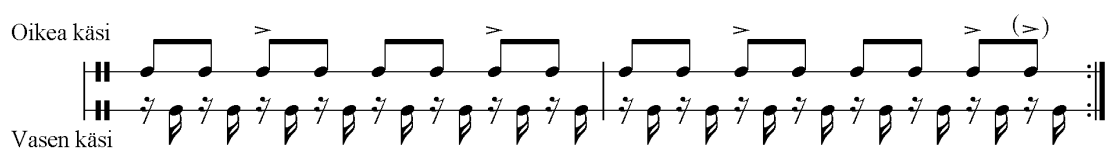
Jalat

*Tahtilaji The Real Bookissa 6/8

Bo Kasper Orkester: Det smartaste jag gjort (Kaos, 2001) Rummuissa
Fredrik Dahl.

Tämän kappaleen komppi on kuudestoistaosa-komppi. Komppi soitetään samaan tyyliin kuin komppiosion Beat 2. komppiesimerkki sivulla 17. Kompin sivuttaisliikkeen täytyy kuitenkin olla hyvin kevyt ja käytännössä vain vispilän kärki osuu rummun kalvoon hieman tap-lyönnin tapaan. Toisen tahdin suluissa oleva aksentti tulee äänitteessä satunnaisesti. Jalkakuviossa bassorummun lisäksi suluissa on hi-hatin polkaisu, jota ei äänityksessä kuulu, mutta joka selkeyttää nuottikuvaa ja jonka halutessaan voi soittaa.

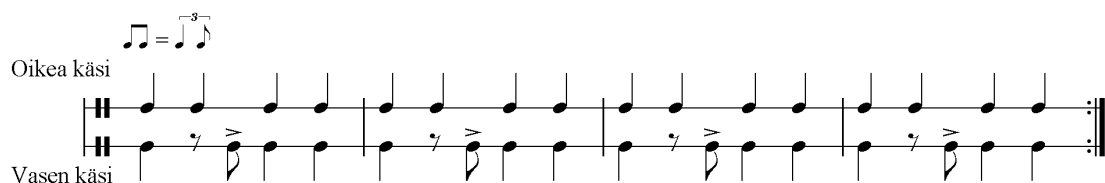

Jalat

Eric Truffaz: Sweet Mercy (Bending New Corners, 1999) Rummuissa Marc
Erbetta.

Tämän kappaleen kolmimuunteinen komppi soitetään käsillä kuten vasemman käden aksenttiharjoitus 2 sivulla 13. Bassorummulla soitetään neljäsosia.

Jalat

–levyn sisällysluettelo

1. Tap-lyönti
2. Demppe-lyönti
3. Piiskalyönti
4. Kanttilyönti
5. Peruskuvio
6. Rytmipyramidi
7. Oikean käden aksenttiharjoitus
8. Vasemman käden aksenttiharjoituksia
9. Aksenttiharjoitus 1
10. Aksenttiharjoitus 2
11. Aksenttiharjoitus 3
12. Aksenttiharjoitus 4
13. Aksenttiharjoitus 5
14. Aksenttiharjoitus 6
15. Aksenttiharjoitus 7
16. Jazz-komppi
17. Jazz-komppi 2. harjoituksen aksenteilla
18. Jazz-komppi 6. harjoituksen aksenteilla
19. Jazzvalssi vaihtoehto 1
20. Jazzvalssi vaihtoehto 2
21. Shuffle-komppi
22. Beat-komppi vaihtoehto 1
23. Beat-komppi vaihtoehto 2
24. Beat-komppi vaihtoehto 3
25. Samba vaihtoehto 1
26. Samba vaihtoehto 2
27. Art Pepper: You'd Be So Nice To Come Home To
28. Miles Davis: All Blues
29. Bo Kasper Orkester: Det smartaste jag gjort
30. Eric Truffaz: Sweet Mercy